

بِسْمِ تَعَالَى

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

گروه آموزشی	هوشبری	تعداد دانشجوی	۱۹
عنوان درس	بیوشیمی بالینی	تعداد واحد	۲
مقطع تحصیلی	کارشناسی	تاریخ شروع و پایان دوره	۱۴۰۱/۰۶/۲۷ ۱۴۰۱/۱۰/۱۴
نیمسال تحصیلی	اول ۱۴۰۱	روز و ساعت جلسات	سه شنبه ها ۱۰-۱۲
مدرس/مدرسين درس	دکتر نوید جمالی	دروس پیش نیاز	ندارد
مسئول درس (دروس اشتراکی)	دکتر نوید جمالی	محل برگزاری	دانشکده پیراپزشکی
نوع واحد (نظری/عملی)	نظری	روش برگزاری (حضوری/مجازی/ترکیبی)	ترکیبی

شرح کلی درس:

توصیفی کوتاه و مختصر از درس را در یک یا دو پاراگراف بنویسید.

در این درس دانشجویان با بیومولکول ها (کربوهیدرات ها، لیپیدها، آمینواسیدها، پروتئین ها) و سوخت و ساز آن ها در بافت های بدن و همچنین برخی از آزمایشات متداول خون و ادرار آشنا می شود.

هدف/اهداف کلی درس:

با مراجعه به کوریکولوم رشته، هدف/اهداف کلی درس را بنویسید.
هدف از این درس آشنایی دانشجویان با بیومولکول ها و واکنش های بیوشیمیائی دستگاه های بدن انسان و تاثیر آنها در سلامت و بیماری می باشد.

روش تدریس:

مشخص کنید از چه روش تدریسی در آموزش استفاده می‌نمایید. روش تدریس را بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت فراگیران انتخاب کنید و در صورت امکان مشارکت فراگیران و شرکت آنان در بحث های کلاسی را در اولویت قرار دهید.

☒	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله	☒	روش تدریس سخنرانی
☐	روش تدریس ایفای نقش	☒	روش تدریس بحث گروهی
☐	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی	☒	روش تدریس پرسش و پاسخ
☐	روش تدریس اکتشافی	☐	روش تدریس نمایشی
☐	روش تدریس در گروه‌های کوچک	☐	روش تدریس آزمایشگاهی

سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی-یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می کنید.

☒	جزوه	☒	پاورپوینت
☒	کتاب	☒	فیلم آموزشی
☒	وایت برد	☐	نرم افزار
☐	تصویر	☐	ماکت
☐	چارت	☐	لوازم واقعی
☐	فایل صوتی	☐	پوستر

سایر موارد: ...

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

مشخص کنید که فراگیران چه وظایف و مسئولیت‌هایی در طول ترم دارند.

- مشارکت در فعالیت های کلاسی
- مطالعه قبلی راجع به موضوعات و اهداف مورد نظر درس
- حل مسائل و تکالیف محوله
- حضور منظم در کلاس

نحوه ارزیابی فراگیران:

- با توجه به اهداف اختصاصی درس، مشخص کنید که از چه روشی برای ارزیابی فراگیران استفاده می‌کنید.

☒	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☐	سئوالات صحیح-غلط	☒	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☐	کار عملی	☐	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☒	سئوالات جور کردنی
		☒	پرسش‌های کلاسی

سایر موارد: ...

- مشخص کنید که نمره نهایی دانشجو با توجه به چه فعالیت هایی تعیین می شود. همچنین میزان نمره و یا درصد مرتبط با هر فعالیت را نیز مشخص کنید.

ردیف	عناوین	نمره/درصد
۱	حضور فعال در کلاس	۱۰ درصد
۲	کوئیز	۱۰ درصد
۳	انجام تکالیف	۱۰ درصد
	امتحان میان ترم	۳۵ درصد
۴	امتحان پایان ترم	۳۵ درصد

سیاست ها و قوانین:

قوانین کلاس خود را به صورت شفاف برای فراگیران شرح دهید.

- حداقل نمره قبولی ۱۰ می باشد
- دانشجو باید در گفتگو و پرسش و پاسخ های کلاسی شرکت کند
- رعایت کلیه شئون اخلاقی (نظیر خاموش بودن تلفن همراه، دقت در انجام آزمایشات و ...) ضروری است.

جدول زیر را بر اساس رئوس مطالبی که در هر جلسه آموزش می دهید کامل کنید.

توجه: در قسمت اهداف رفتاری، نوع هدف (حیطه شناختی، حیطه عاطفی و حیطه روانی - حرکتی) را مشخص کنید.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با ...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس / مدرسین
۱	مقدمه، شناخت بیوشیمی و ساختمان بدن انسان از نظر بیومولکولی	بیوشیمی و ساختمان بدن انسان از نظر بیومولکولی آشنا شود.	❖ مفهوم بیوشیمی را بیان کند (حیطه شناختی). ❖ بیومولکول و ماکرومولکولها را شرح دهد (حیطه شناختی). ❖ مهمترین بیومولکولها و ساختمان عمومی آنها را شرح دهد (حیطه شناختی). ❖ مشخصه سلول های یوکاریوتی و پروکاریوتی را بیان کند (حیطه شناختی). ❖ اندامک های تخصص یافته درون سلولی را نام ببرد (حیطه شناختی). ❖ بیوشیمی غشاء سلول را توضیح دهد (حیطه شناختی).	دکتر نوید جمالی
۲	ساختمان کربوهیدراتها قسمت اول	ساختمان کربوهیدراتها و طبقه بندی آن ها آشنا شود.	❖ کربوهیدرات را تعریف نماید (حیطه شناختی). ❖ انواع کربوهیدراتها را طبقه بندی نماید (حیطه شناختی). ❖ تفاوت قندهای آلدوزی و کتوزی رو توضیح دهد (حیطه شناختی) ❖ نحوه تشخیص کربن نامتقارن، تعداد کربن نامتقارن و تعداد ایزومر فضایی آن ترکیب را رسم کند (حیطه شناختی). ❖ ایزومری آنومری را تعریف کند. (حیطه شناختی). ❖ تفاوت قندهای نوع D و L را شرح دهد. (حیطه شناختی). ❖ ساختار و خواص فیزیکی و شیمیایی مونوساکاریدها، دی ساکاریدها و پلی ساکاریدها را تشریح نماید (حیطه شناختی).	دکتر نوید جمالی

	❖ ساختار خطی (طرح فیشر) و حلقوی (چشم انداز حلقوی هاورث) مونوساکاریدها را رسم کند.			
دکتر نوید جمالی	❖ واکنشهای مربوط به مونوساکاریدها را بیان کند. (حیطه شناختی). ❖ قندهای احیا کننده و غیر احیا کننده را توضیح دهد. (حیطه شناختی). ❖ نحوه ایجاد قندهای الیگو ساکارید و پلی ساکارید را توضیح دهد. (حیطه شناختی). ❖ همو و هترو پلی ساکاریدها را توضیح دهد. (حیطه شناختی). ❖ پلی ساکاریدهای ذخیره ای و ساختاری را توضیح دهد (حیطه شناختی). ❖ ساختار گلیکوزآمینوگلیکان، پروتئوگلیکان و قندهای طبقه بندی نشده را توضیح دهد (حیطه شناختی).	ساختمان کربوهیدراتها و طبقه بندی آن ها آشنا شود.	ساختمان کربوهیدراتها قسمت دوم	۳
دکتر نوید جمالی	❖ لیپیدها را تعریف کند (حیطه شناختی). ❖ لیپیدها را طبقه بندی نماید (حیطه شناختی). ❖ ساختار اسیدهای چرب را تشریح نماید (حیطه شناختی). ❖ درباره خواص فیزیکی و شیمیایی اسیدهای چرب نظیر صابونی شدن، پراکسید شدن بحث نماید (حیطه شناختی).	ساختمان لیپیدها و طبقه بندی آن ها آشنا شود.	ساختمان لیپیدها قسمت اول	۴
دکتر نوید جمالی	❖ اکسیداسیون اسیدهای چرب غیر اشباع را توضیح دهد (حیطه شناختی). ❖ ساختار و نقش بیولوژیک ایکوزانوئیدها، تری گلیسریده، فسفو گلیسریده، اسفنگولیپیده، گانگلیوزیده و سولفاتیده را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد (حیطه شناختی).	ساختمان لیپیدها و طبقه بندی آن ها آشنا شود.	ساختمان لیپیدها قسمت دوم	۵
دکتر نوید جمالی	❖ ساختار اسیدهای آمینه را شرح دهد (حیطه شناختی). ❖ اسیدهای آمینه را طبقه بندی نماید (حیطه شناختی).	ساختمان اسیدهای آمینه و پروتئین ها آشنا شود.	ساختمان اسیدهای آمینه و پروتئین ها	۶

	❖ خواص عمومی اسیدهای آمینه نظیر فعالیت نوری و یونیزاسیون را شرح دهد (حیطه شناختی). ❖ خصوصیات پیوند پپتیدی و تفاوت ساختارهای اول، دوم، سوم و چهارم پروتئینها را شرح دهد (حیطه شناختی). ❖ پروتئینها را طبقه بندی نماید (حیطه شناختی). ❖ ساختار و خصوصیات مختلف انواع پروتئینها را فهرست کند (حیطه شناختی).			
دکتر نوید جمالی	❖ ساختار بازهای آلی پورین و پیریمیدین را تشریح نماید و آنها را از یکدیگر تمیز دهد (حیطه شناختی). ❖ ساختار نوکلوزید و نوکلوتید را تعیین و نامگذاری نماید (حیطه شناختی). ❖ ساختار DNA و RNA را با یکدیگر مقایسه نماید (حیطه شناختی).	ساختمان اسیدهای نوکلئیک آشنا شود.	ساختمان اسیدهای نوکلئیک	۷
دکتر نوید جمالی	❖ آنزیم را تعریف و آن ها را طبقه بندی نماید (حیطه شناختی). ❖ مکانیسم عمل آنزیمها را شرح دهد (حیطه شناختی). ❖ معادلات میکائلیس-منتن و عوامل موثر بر فعالیت آنزیمها را تجزیه و تحلیل نماید (حیطه شناختی). ❖ انواع مهار کننده آنزیمی و اهمیت آنها را بداند (حیطه شناختی).	آنزیمها و طبقه بندی آنها، اصول کلی واکنشهای آنزیمی آشنا شود.	آنزیمها و طبقه بندی آنها، اصول کلی واکنشهای آنزیمی	۸
دکتر نوید جمالی	❖ ویتامین را تعریف و طبقه بندی نماید (حیطه شناختی). ❖ کوآنزیم را تعریف نماید و نقش آن ها را توضیح دهد (حیطه شناختی). ❖ ساختار شیمیایی ویتامین را تشریح نماید (حیطه شناختی). ❖ نقش بیولوژیک ویتامین های محلول در چربی را تشریح نماید (حیطه شناختی). ❖ درباره اختلالات مرتبط با ویتامین های محلول در چربی بحث نماید (حیطه شناختی).	ویتامینها و کوآنزیمها آشنا شود.	ویتامینها و کوآنزیمها	۹

	❖ نقش بیولوژیک ویتامین های محلول در آب را تشریح نماید(حیطه شناختی). ❖ درباره اختلالات مرتبط با ویتامین های محلول در آب بحث نماید (حیطه شناختی).			
دکتر نوید جمالی	❖ ترکیبات پر انرژی بدن را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ نحوه جذب کربوهیدرات به سلولهای روده و خروج از سلولهای روده را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مسیرهای مختلف ورود گلوکز جهت متابولیسم را نام ببرد (حیطه شناختی) ❖ مسیر گلیکولیز را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ مسیر پنتوز فسفات را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ اهمیت مسیر پنتوز فسفات را بداند. (حیطه شناختی) ❖ اهمیت آنزیم تنظیم کننده مسیر پنتوز فسفات (گلوکز ۶- فسفات دهیدروژناز) را توضیح دهد. (حیطه شناختی)	متابولیسم کربوهیدراتها آشنا شود.	متابولیسم کربوهیدراتها قسمت اول	۱۰
دکتر نوید جمالی	❖ مسیر گلوکونئوژنز را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ سوپستراهای مورد استفاده در گلوکونئوژنز را نام ببرد. (حیطه شناختی) ❖ تفاوت مسیر گلیکولیز و گلوکونئوژنز را بداند. (حیطه شناختی) ❖ تجزیه گلیکوژن (گلیکوژنولیز) را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نحوه سنتز گلیکوژن (گلیکوژنز) را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ متابولیسم گالاکتوز و فروکتوز را توضیح دهد (حیطه شناختی).	متابولیسم کربوهیدراتها آشنا شود.	متابولیسم کربوهیدراتها قسمت دوم	۱۱
دکتر نوید جمالی	❖ هضم و جذب لیپیدهای غذایی را توضیح دهد. (حیطه شناختی)	متابولیسم لیپیدها آشنا شود.	متابولیسم لیپیدها قسمت اول	۱۲

	❖ انواع اکسیداسیون اسیدهای چرب آزاد را بداند. (حیطه شناختی) ❖ انرژی تولید شده از اسید چرب در مقایسه با کربوهیدرات را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ تنظیم و اختلالات اکسیداسیون اسیدهای چرب آشنا شود (حیطه شناختی) ❖ نحوه جذب اسیدهای چرب از روده و خروج آنها از سلولهای روده ای را توضیح دهد. (حیطه شناختی)			
دکتر نوید جمالی	❖ نحوه تولید مالونیل کوآ را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ سنتز اسیدهای چرب را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ نحوه سنتز اسیدهای چرب فرد کربنه را بداند. (حیطه شناختی) ❖ نحوه غیر اشباع شدن اسیدهای چرب را توضیح دهد. (حیطه شناختی) ❖ تولید و تجزیه اجسام کتون را توضیح دهد. (حیطه شناختی)	متابولیسم لیپیدها آشنا شود.	متابولیسم لیپیدها قسمت دوم	۱۳
دکتر نوید جمالی	❖ سیکل اوره را توضیح دهد (حیطه شناختی). ❖ اختلالات متابولیکی مربوط به آن را بیان نماید (حیطه شناختی). ❖ کاتابولیسم برخی از اسیدهای آمینه ضروری و غیرضروری را شرح دهد و اختلالات مربوطه را توضیح دهد (حیطه شناختی).		متابولیسم پروتئین ها و اسیدهای آمینه	۱۴
دکتر نوید جمالی	❖ آزمایشات بیوشیمیایی خون را توضیح دهد (حیطه شناختی). ❖ اهمیت اندازه گیری ترکیبات نیتروژن دار غیرپروتئینی (اوره، اسید اوریک، کراتی نین) را بیان کند (حیطه شناختی). ❖ اهمیت اندازه گیری آزمایشات قند و چربی خون را توضیح دهد (حیطه شناختی). ❖ گازهای خونی و اختلالات اسید و باز را شرح دهد (حیطه شناختی).	بیوشیمی خون آشنا شود.	بیوشیمی خون	۱۵

دکتر نوید جمالی	❖ اهمیت آنالیز ادرار را توضیح دهد (حیطه شناختی). ❖ ترکیبات طبیعی و غیرطبیعی موجود در ادرار را نام ببرد (حیطه شناختی). ❖ ترکیبات غیرطبیعی قابل تشخیص در آزمایشات بیوشیمیایی ادرار را نام ببرد (حیطه شناختی). ❖ ترکیبات غیرطبیعی قابل تشخیص در آزمایشات میکروسکوپی ادرار را نام ببرد (حیطه شناختی). ❖ اهمیت اندازه گیری وزن مخصوص ادرار را بیان کند (حیطه شناختی).	بیوشیمی ادرار آشنا شود.	بیوشیمی ادرار	۱۶

منابع درس:

مشخصات مقاله شامل عنوان، نویسندگان، مجله، سال و شماره انتشار و صفحات مقاله
مشخصات کتاب شامل عنوان، نویسندگان، مترجمین، انتشارات، سال و نوبت چاپ کتاب

1. R.K. Murry-D.K Granner. Harper's Biochemistry. Mc Graw-Hill. Latest ed.
2. I. David Rawn. Rawn Biochemistry. Harper&Row. Latest ed.
3. Labert stryev. Strayer Biochemistry. W.H.Freeman. Latest ed.